www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
January 2018

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 3
Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

GLW41

[GLW41]

DÉ hAOINE 5 EANÁIR, MAIDIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na ceisteanna a fhreagairt sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Tá an t-iatán (ina bhfuil **Foinse A**) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i **Roinn B**.
Freagair **gach** ceist sa pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don scrúdpháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Éagsúlacht agus cuimsiú i dTuaisceart Éireann agus sa domhan mhór is ábhar don cheist seo.

1 **(a)** Ainmnigh dóigh **amháin** a dtig le duine óg a fhéiniúlacht chultúrtha a léiriú.

____ [1]

(b) Mínigh an chiall atá le ciníochas.

____

____

____

____ [2]

(c) Mínigh sampla **amháin** de steiréitíopa.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Cearta agus freagrachtaí maidir le saincheisteanna áitiúla, náisiúnta agus domhanda is ábhar don cheist seo.

2 **(a)** Ainmnigh saincheist **amháin** a bhaineann le pobal áitiúl.

____ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh dóigh **amháin** a dtig le duine óg éirí níos feasaí ar shaincheisteanna domhanda.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh cad é a chiallaíonn sé beart díreach a dhéanamh le hathrú sa tsochaí a chur i gcrích.

____

____

____

____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Eagraíochtaí Neamhrialtasacha (ENRanna) (*NGOs*) is ábhar don cheist seo.

3 (a) Ainmnigh **dhá** dhóigh a dtiocfadh leat teagmháil a dhéanamh le hEagraíocht Neamhrialtasach (ENR) áitiúil.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** chúis le neamhionannais shóisialta.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Mínigh **dhá** thairbhe do dhuine óg a bhaineann le hobair dheonach a dhéanamh sa phobal.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** dhlí comhionannais.

1. ______________________________

______________________________ [2]

2. ______________________________

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

(b) Mínigh cad chuige ar féidir go mothaíonn daoine i ngrúpaí mionlacha go bhfuil siad imeallaithe sa tsochaí.

[6]

www.xtrapapers.com

5 Agus tagairt á déanamh agat **d'Fhoinse A agus** don eolas agat féin, déan ról Choimisiún Comhionannais Thuaisceart Éireann a luacháil maidir le cur chun cinn an chomhionannais.

[10]

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir Amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
January 2018

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 3
Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

[GLW41]
DÉ hAOINE 5 EANÁIR, MAIDIN

Foinse A

www.xtrapapers.com

Iatán: Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

FOINSE A

Comhionannas i dTuaisceart Éireann

Dóigh amháin a gcuireann rialtas Thuaisceart Éireann comhionannas chun cinn ná dlíthe comhionannais a rith amhail an tAcht um Pá Comhionann (*Equal Pay Act*). Cuidíonn dlíthe comhionannais le daoine a chosaint ar leithcheal.

Cé go gcuidíonn dlíthe comhionannais le cinnte a dhéanamh de go mbíonn comhdheiseanna ag daoine, is féidir go mothaíonn daoine i ngrúpaí mionlacha go fóill go bhfuil siad imeallaithe sa tsochaí. Is féidir go ndéantar leithcheal orthu go fóill agus go bhfuil easpa ionadaíochta acu sa rialtas.

Tá sé d'aidhm ag Coimisiún Comhionannais Thuaisceart Éireann comhionannas a chur chun cinn agus leithcheal a laghdú. Ról amháin atá ag an Choimisiún Comhionannais ná cinnte a dhéanamh de go gcloítear le dlíthe comhionannais. Cuireann sé comhairle ar fáil fosta do dhaoine a mhothaíonn go ndearnadh leithcheal orthu.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir